

סוגרים שבוע

מתוך הפרשה

מספרים ש...

הטוב והרע שמגיעים משמים

אישה אחת נסגרה בראש בניין גבוה, וכל מה שהיה עמה היה קופסה ובה טבעות שהורשה לה אמה לפני שנפטרה. האישה צעקה בכל כוחה, אך אף אחד מההולכים על האדמה לא שמע אותה ממרום גובהה. הסתכלה האישה על קופסת התכשיטים שלה ונתמלאה בעצב. היא ידעה כי תיאלץ לוותר עליהם כדי למשוך את תשומת לבם של העוברים והשבים, אחרת תישאר תקועה לנצח. הלך אדם אחד לתומו ברחוב ולפתע פגעה טבעת בראשו. הוא הסתכל עליה וראה שהיא נוצצת ויפה. בלי לחשוב פעמיים הכניס אותה לכיסו. כעבור שניות ספורות פגעה בו עוד טבעת. גם היא הייתה נראית יקרה והוא הכניס גם אותה לכיסו. כך טבעת אחר טבעת נפלה על ראשו והוא התלהב והכניס את כל הטבעות לכיסו, מבלי לטרוח לרגע להרים עיניו לשמים ולברר מהיכן הכול מגיע. בתסכול רב על כך שאיבדה את טבעותיה לשווא השליכה האישה את קופסת הפח אל הרחוב, והיא פגעה בראשו של האיש. או אז נשא עיניו למעלה וצעק בזעם: "מי זרק את זה???"

נקודה למחשבה: האם התופעה הזו מוכרת לכם? מה אפשר לעשות כדי לזכור את ה' גם ברגעי הטוב והחסד ולא רק כשנתקענו ויש לנו בעיה? בכל יום אנו מודים בתפילה "על ניסוך שבכל יום עמנו" – לאיזה ניסים הכוונה לדעתכם?

תקציר הפרשה: בעקבות שמירת המצוות תבוא ברכה גדולה * לא לפחד מעמי כנען ולהתרחק ממעשיהם הרעים * לזכור את ה' ומצוותיו בארץ * לזכור את ניסיונות המדבר

האם גאווה פירושה 'למחוק' את עצמך?

אחת המידות השליליות היא מידת הגאווה. התורה מזהירה על כך בפרשת השבוע: "הישמר לך פן תשכח את ה' אלוקיך בלתי שמור מצוותיו ומשפטיו וחוקותיו אשר אנוכי מצווך היום... ואמרת בלבבך כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. וזכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות כיום הזה" (פסוקים י"א-י"ח). מי שמתגאה רואה את עצמו במרכז ומתמקד בערכו העצום ובחשיבותו רבה, על חשבון מקומו של בורא עולם. בספר "אורחות צדיקים" מוסבר כי הגאווה מתחלקת לשני חלקים: גאווה האדם על גופו ויופיו, וגאווה האדם על מעשיו וחכמתו. מחבר האלמוני של הספר מדגיש כי אנחנו מחויבים "שיהיו כל מעשינו מיוחדים לשם הבורא יתעלה, בגלוי ובסתר, וכל מעשה עבודת אלוקים יהיה להגיע אל רצונו בלבד".

לאור זאת עלינו להתמודד עם שתי שאלות:

(א) כיצד זוכים למידת הענווה?

(ב) האם ענווה פירושה התבטלות עצמית ו'מחיקת' ערכך?

הרמח"ל, בספרו "מסילת ישרים" (פרק כ"ג), מכוון אותנו כי יש לרכוש את מידת הענווה בשתי דרכים: "הרגילות וההתבוננות". הרגילות היא לסגל לעצמך אורח חיים ודרכי התנהגות צנועים ופשוטים. ההתבוננות היא התודעה בעניין מגבלותיו של האדם וקטנותו.

האם לאור הדברים הנ"ל אין מקום לכשרונות עצמיים, להכרה עצמית בכישוריו של האדם ולהגשמת הישגים? התשובה שלילית. מסביר הר"ן בדרשותיו כי התורה איננה אוסרת על האדם להכיר בערך עצמו. הבעיה נוצרת כאשר אדם מייחס את כל הכוחות והכשרונות לעצמו בלבד. אך כאשר אדם זוכר כי מקור כוחותיו הוא בורא העולם, מותר לו להכיר בערכו העצמי ויכולותיו, ואין סכנה כי יגלוש לגאווה מיותרת.

פותרים שולחן שאלות לדיון משפחתי

* **עם קשה עורף** - "עם קשה ערף הוא" (ט"ג) - האם קשיות-עורף זו תכונה טובה או רעה? במה היא מתבטאת היום בחיי עם-ישראל? אילו עוד תכונות מאפיינות את העם היהודי? האם העובדה שעם ישראל מורכב משבטים /עדות שונות פועלת לטובתו או לרעתו?

* **היחס לזרים** - "וְאֶהְבֶּתֶם אֶת הַזֶּר" (י"ט) - מדוע יש במדינת ישראל כל כך הרבה עובדים זרים, ועשרות אלפי מהגרי-עבודה מנסים להסתגל אליה כל הזמן? האם תתעקשו להעסיק עובד ישראלי למרות שהוא גובה מחיר כפול מאשר עובד זר?

* **לחץ בינלאומי** - "לֹא יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיכֶם וְזוֹדְכֶם וּמוֹרָאֶכֶם יִתֵּן ה' עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ" (יא,כה) - אחד הדברים המשפיעים על מדיניות החוץ והפנים של ישראל הוא "לחץ בינלאומי". עד כמה לדעתכם מדינת ישראל צריכה להתחשב בדעתן של מדינות ידידות או אויבות בעת התנהלותה?